

ROZSUDEK

Městského soudu v Praze

ze dne 8. 12. 2010

Stavební zákon: výrobek plnící funkci stavby

sp. zn./č. j.:

10 Ca 280/2008-78

Související legislativa ČR:

§ 108 zákona č. 183/2006 Sb.

§ 506 zákona č. 89/2012 Sb.

Právní věta:

Pojmu "výrobek plnící funkci stavby" je nutno rozumět tak, že se jedná o výrobek, který plní takovou funkci, jakou obvykle plní stavby ve smyslu § 2 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006. Nejpodstatnějším charakteristickým znakem výrobku plnícího funkci stavby ve smyslu stavebního zákona je to, že se jedná o výrobek umístěný na určitém konkrétním místě trvale nebo dlouhodobě. Takovým výrobkem může být např. i silniční vozidlo.

Věc: Společnost s ručením omezeným CAMPING Praha proti Magistrátu hlavního města Prahy, za účasti městské části Praha-Klánovice, o zákaz užívání výrobků plnících funkci stavby.

Dne 2. 6. 2008 provedl Úřad městské části Praha 21, stavební úřad, místní šetření v areálu kempu v Klánovicích, při němž bylo zjištěno, že v areálu jsou umístěny mobilní domy, některé z nich jsou užívány. V prostoru mobilních domů bylo upraveno sezení se slunečníky a plastovým zahradním nábytkem, mobilní domy byly napojeny na kanalizaci, plynové bomby byly odstaveny vně mobilních domů, komunikace pro příjezd k mobilním domům byly vysypány štěrkem.

Rozhodnutím ze dne 11. 6. 2008 stavební úřad zakázal žalobci podle § 108 odst. 2

stavebního zákona užívání výrobků, které plní funkci stavby, a to: samostatného objektu recepce, objektu WC a sprch pro návštěvníky a 24 mobilních objektů pro ubytování návštěvníků na pozemcích v k. ú. Klánovice uvedených ve výroku rozhodnutí. Zákaz odůvodnil tím, že výrobky jsou umístěny bez předchozího povolení stavebního úřadu a nebyl předložen doklad prokazující shodu jejich vlastností s požadavky na stavby podle § 156 stavebního zákona.

Proti rozhodnutí stavebního úřadu podal žalobce odvolání, v němž mimo jiné uvedl, že na předmětné mobilní domy nelze § 108 stavebního zákona vztáhnout. Toto tvrzení opřel rovněž o znalecký posudek zpracovaný znaleckým ústavem Sinconsult, s. r. o., z jehož závěrů vyplývá, že předmětné mobilní domy nejsou výrobkem plnícím funkci stavby a jedná se o nemotorová přívěsná vozidla s pevnou obytnou nástavbou.

Žalovaný odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 16. 9. 2008 zamítl. Podle žalovaného, jedná-li se o přípojně nemotorové vozidlo, musí být jako takové přihlášeno k registraci (SPZ) a mít povinné ručení. Takovéto zvláštní vozidlo by bylo "pouze odstaveno" do momentu připojení na areálové rozvody. Ve chvíli, kdy je splnění účelu užívání podmíněno osazením a stavbou sítí technického vybavení, jedná se z hlediska stavebních předpisů o výrobek plnící funkci stavby, přičemž funkcí stavby je v daném případě rekreace. Vzhledem k tomu je potřebné komplexně zkoumat umístění těchto výrobků na pozemku. Výrobky jsou umístěny na pozemcích, které jsou v území s využitím SP (sportu) a OB (čistě obytné).

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze, v níž krom jiného nesouhlasil s výkladem pojmu "výrobek plnící funkci stavby". Domníval se, že po dobu, po kterou si mobilní domov zachová vlastnosti nemotorového vozidla, tj. přepravitelnost a vlastnosti takové, jaké měl, když byl podle normy ČSN EN 1647 certifikován, je vozidlem. Pokud tyto vlastnosti ztratí např. tím, že se stane nepřepravitelným např. proto, že je umístěn na podezdívku nebo spojen do podoby, která převoz neumožňuje, stává se výrobkem plnícím funkci stavby. Na druhou stranu, pokud si zachová vlastnosti vozidla, je vozidlem a režim stavebního zákona se na něj nevztahuje podobně jako na karavany nebo jiná motorová či nemotorová kempová vozidla. Skutečnost, zda je kterékoli z daných vozidel připojeno rozpojitelnou přípojkou k přívodu elektřiny, vody či je umožněn odtok odpadních vod do veřejné kanalizace, nemění nic na tom, že jde o vozidlo. Argumentace žalovaného, že nemotorové vozidlo musí být vybaveno státní poznávací značkou a musí být za něj zaplacen povinné ručení, je v rozporu s normou ČSN EN 1647, kterou sám žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí cituje, a podle níž jde o vozidlo, které není určeno k provozu na veřejných komunikacích. Podle platné právní úpravy je registrace vozidla a zaplacení povinného ručení požadavkem zákona pro silniční vozidla, na "mobilní domov" se však povinnost registrace a povinného ručení nevztahuje.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že pokud by měly být mobilní domy posuzovány

dle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, musel by být takový dům natolik mobilní, tj. samostatně pojízdný či tažený, že by byl přemísťován po pozemních komunikacích. Norma ČSN EU 1647 v bodě 3.1 definuje mobilní domov jako "přepravitelné obytné vozidlo pro volný čas, které nesplňuje požadavky na konstrukci a provoz silničních vozidel, ale je vybaveno pro přepravu a určeno pro dočasné nebo sezónní ubytování". Ze znění normy je zřejmé, že mobilní domov je pro přepravu pouze vybaven, avšak není samostatně pojízdný nebo tažený a uzpůsobený provozu na pozemních komunikacích. Pokud by měl být podle § 2 odst. 3 zákona č. 56/2001 Sb. posuzován jako přípojné nemotorové vozidlo (dle závěru znaleckého posudku), muselo by takové vozidlo splňovat požadavky § 6 odst. 1 tohoto zákona, tj. být přihlášeno k registraci a mít povinné ručení. Pokud by měl být posouzen dle § 2 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb. jako "zvláštní vozidlo vyrobené k jiným účelům, než k provozu na pozemních komunikacích, které může být při splnění podmínek stanovených zákonem k provozu na pozemních komunikacích schváleno", bylo by možné ho za takovéto vozidlo považovat pouze do momentu připojení na areálové rozvody. Ve chvíli, kdy je splnění účelu užívání mobilního domu podmíněno osazením a stavbou sítí technického vybavení (přípojky vody, elektro, kanalizace), jedná se z hlediska stavebních předpisů o výrobek plnící funkci stavby, přičemž funkcí stavby je v daném případě rekreace.

Žalobce podal k tomuto vyjádření repliku, v níž zdůraznil, že mobilní domov má jako vozidlo i prohlášení o shodě obsahující konstatování, že jde o vozidlo. Pokud by bylo možné na vozidlo aplikovat § 108 stavebního zákona, bylo by třeba předložit i doklad podle zvláštního předpisu prokazující shodu jeho vlastností s požadavky na stavby podle § 156 tohoto zákona. Pokud nelze takový doklad získat, připojí se k ohlášení technická dokumentace výrobce nebo dovozce, popřípadě další doklad, z něhož je možné ověřit dodržení požadavků na stavby. Tento požadavek však nelze u mobilního domova splnit, neboť takové doklady nelze opatřit, viz prohlášení Technického a zkušebního ústavu stavebního Praha přiložené jako důkaz k žalobě. Náзор, že flexibilní a odpojitelné připojení k sítím by činilo z vozidla stavbu, by vedl k absurdním závěrům a učinil by výrobek plnící funkci stavby i z běžně napojovaných karavanů. Dodatečně pak žalobce zaslal soudu stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 25. 5. 2009, z něhož vyplývá, že v případě, že je mobilní dům natolik mobilní (pojízdný či tažený), že může být přemísťován po pozemních komunikacích, má charakter vozidla nebo přívěsu, a tudíž není v režimu stavebního zákona.

Městský soud v Praze rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

(...) Žalobce nesouhlasil s hmotněprávním posouzením věci, tj. se závěrem správních orgánů, že předmětné mobilní domy jsou výrobkem plnícím funkci stavby dle § 108

stavebního zákona.

Žalobce svůj nesouhlas s tímto právním posouzením odůvodňuje především tím, že předmětné mobilní domy jsou nemotorovým vozidlem podléhajícím zákonu o provozu na pozemních komunikacích, a nikoli stavebnímu zákonu. Naproti tomu žalovaný postavil své rozhodnutí především na zjištění, že předmětné mobilní domy jsou připojeny na inženýrské sítě. Obě strany pak prezentují jimi preferovaná kritéria jako "absolutní", na jejichž základě je již možno učinit jednoznačný závěr o charakteru předmětných výrobků s tím, že další okolnosti již nehrají pro posouzení případu roli. S takto předloženým náhledem na věc se soud nemůže ztotožnit a zastává názor, že obě kritéria mají při posouzení právního charakteru výrobků sice svoji relevanci, avšak toliko jako zjištění podpůrná.

Stavební zákon z roku 2006 zavedl do právního řádu zcela nový pojem "výrobek plnící funkci stavby", aniž by však tento pojem definoval nebo jej nějak blíže vymezoval. Jde o novou kategorii stavebního zákona odlišnou od staveb, terénních úprav a zařízení. Výrobky plnící funkci stavby, na rozdíl od stavby ve smyslu § 2 odst. 3 tohoto zákona, nejsou výsledkem stavební činnosti, tj. přesněji řečeno nevznikly s použitím stavební nebo montážní technologie, ale jiné průmyslové, např. strojírenské technologie. Výrobek plnící funkci stavby je zařízením vyrobeným továrním způsobem.

Pojmu "výrobek plnící funkci stavby" je tak nutno rozumět tak, že se jedná o výrobek, který plní takovou funkci, jakou obvykle plní stavby (tj. stavby ve smyslu § 2 odst. 3 stavebního zákona). Žalovaný v daném případě dovozoval, že se jedná o výrobky plnící funkci rekreace, tj. že se jedná o výrobky sloužící ke stejnému účelu, k jakému by jinak byly na předmětném pozemku zbudovány stavby kolaudované pro účel sezónního ubytování návštěvníků kempu.

V tomto ohledu se úvahy žalovaného ubíraly správným směrem, když zkoumal, zda jsou předmětné výrobky připojeny na rozvody elektřiny, vody a kanalizace, neboť u rekreačních objektů je takové připojení předpokladem k tomu, aby mohly plnit svoji funkci. Žalovaný však pochybil, pokud toto kritérium absolutizoval a nezabýval se dalšími okolnostmi případu (alespoň z odůvodnění rozhodnutí nevyplývá, že by se jimi zabýval). Pokud by se totiž např. jednalo o karavany umístěné na předmětném pozemku po krátkou dobu (např. pouhého jednoho dne, resp. noci), pak by se ani v případě připojení tohoto karavanu na sítě inženýrského vybavení nejednalo o výrobek plnící funkci stavby. Výklad zastávaný žalovaným by totiž vedl k důsledku spočívajícímu v tom, že vlastník takového karavanu, který by s ním podnikl např. okružní cestu po České republice a každý den by nocoval v jiném kempu, by pak musel v každém takovém kempu ohlašovat umístění karavanu na pozemku stavebnímu úřadu a, dovedeno ad absurdum, musel by vždy vyčkat uplynutí lhůty 40 dní dle § 106 odst. 1 stavebního zákona. Lze si přitom představit (a bývá to obvyklou praxí), že provozovatel kempu by mohl na své ploše vyhradit pro umístění karavanů konkrétní místa, k nimž by přivedl

přípojky elektřiny a vody, na něž by se mohli turisté se svými karavany připojit (a přitom by v kempu strávili jen jednu nebo několik málo nocí).

Shora provedená demonstrace jasně ukazuje, že výklad žalovaného, podle něhož každý výrobek připojený na síť technického vybavení je výrobkem plnícím funkci stavby, a vyžadujícím tak ohlášení stavebnímu úřadu, je neudržitelný, neboť je ve svém důsledku absurdní, jak na to ostatně správně poukazuje i žalobce v žalobě.

Soud ovšem nemůže souhlasit ani s žalobcem v tom, že předmětné domy nemohou být v žádném případě výrobkem plnícím funkci stavby dle § 108 odst. 1 stavebního zákona, pokud si zachovají svůj charakter silničního vozidla a zůstanou přemístitelné.

Podle názoru soudu je nejpodstatnějším charakteristickým znakem výrobku plnícího funkci stavby dle stavebního zákona to, že se jedná o výrobek umístěný na určitém konkrétním místě trvale nebo dlouhodobě. To vychází z toho, že i stavba je věc umístěvanou na pozemku trvale nebo alespoň dlouhodobě. Z toho vychází i stavební zákon např. v § 79 odst. 3 při vymezení staveb nevyžadujících rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas (např. v písmeni j) uvedené "přenosné stavby, zařízení a konstrukce, jejichž doba umístění na pozemku nepřesáhne 30 dnů v roce" nebo v písmeni m) uvedené "cirkusové stany pro nejvýše 200 osob a scénické stavby pro film, televizi nebo divadlo"; viz k tomu i § 56 písm. c) stavebního zákona z roku 1976, podle něhož stavební povolení ani ohlášení nevyžadovala "krátkodobá přenosná zařízení, jako prodejní stánky, konstrukce a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov").

Je tak nutno odmítnout názor žalobce, podle něhož výrobkem plnícím funkci stavby nemůže být nemotorové vozidlo, resp. může jím být pouze v případě, přestane-li být přepravitelné po pozemních komunikacích. Stavební zákon hovoří zcela obecně o "výrobcích", a nevyklučuje tedy z této definice předem žádné typy výrobků, tj. ani silniční vozidla, ať už motorová nebo nemotorová. Bude-li silniční vozidlo umístěno na pozemku trvale a bude-li trvale plnit určitou funkci vyhrazenou zpravidla jen stavbám (tj. např. bude sloužit k bydlení), bude umístění takového výrobku na pozemek podléhat ohlášení stavebnímu úřadu.

Skutečnost, zda je předmětný výrobek umístěn na pozemku trvale či dlouhodobě, anebo nikoliv, bude nutno zkoumat v každém případě individuálně podle konkrétních okolností, pokud osoba, která výrobek na pozemek umístila, svůj záměr výslovně stavebnímu úřadu nevyjeví. Záměru ponechat výrobek na pozemku dlouhodobě nebo trvale bude tak např. nasvědčovat umístění předmětného výrobku na podezdívku (po jeho sejmutí z podvozku), což je případ, který zmiňuje žalobce v žalobě, ale může se jednat právě i o vybudování přípojek sítí technického vybavení, jak o tom hovoří žalovaný. Dalšími vodítky pak mohou být terénní úpravy provedené v souvislosti s umístěním předmětného výrobku, vybudování stálých přístupových cest k tomuto výrobku, v daném případě by

pak mohl být zkoumán např. i žalobcem projevový úmysl pronajímat mobilní domy turistům po celou dobu turistické sezóny aj.

Ve světle shora uvedených úvah musel soud dospět k závěru, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se nijak nezabývalo otázkou časového určení umístění předmětných výrobků na pozemku, přičemž jak bylo shora podrobně odůvodněno, se jedná o otázku pro posouzení charakteru předmětných výrobků podstatnou.

Obsah: